

Planlæg din pension

Få overblik over dine muligheder og planlæg din pension

Velkommen til PBU – Pædagogernes Pension

Når du planlægger din pension, får du samtidig overblik over dine valgmuligheder. Ikke kun økonomisk, når du stopper med at arbejde, men også mulighederne for at blive på arbejdsmarkedet helt eller delvist.

Og der er flere muligheder, end du måske tror. Du kan fx trappe ned i arbejdstid og supplere med din PBU-pension eller efterløn.

I pjecen finder du svar på de hyppigste spørgsmål, vi får om planlægning af pension.

- Læs mere på pbu.dk/plus55
- Log ind på pbu.dk/planlaeg og se, hvad du kan få udbetalt i pension

Så er du klar til at gå i gang med at planlægge.

Indhold:

Spar mere op med PBU Ekstra	3
Din pension i PBU	4-5
Et godt arbejdsliv og pensionsliv	6-7
Tidlig pension	8
Efterløn og folkepension	9-14
Dine forsikringer ved sygdom og død	15-17
Pension er en langsigtet investering	18
Du kan samle dine pensioner	19

Alle beløb
i pjecen er
2023-tal

Spar mere op med PBU Ekstra

En god pension giver dig flere valgmuligheder og fleksibilitet. Hvis du vil spare mere op, så kan du gøre det både nemt og billigt på en PBU Ekstra.

PBU Ekstra er vores supplerende opsparing for pædagoger, og med den kan du sikre dig, at din pension rækker til det pensionsliv, du ønsker.

- Den er gratis at oprette
- Du betaler ikke ekstra administrationsomkostninger

Læs mere på pbu.dk/ekstra

4,0 % i årlig gennemsnitlig rente
fra 2019-2022 for medlemmer på 55 år

Om fradrag og skat

Skat

Du indbetaler, vi indberetter.

Ratepension og livsvarig pension:

Du får fradrag for dine indbetalinger, og du betaler skat ved udbetaling.

Aldersopsparing:

Du får ikke fradrag på indbetalinger, men udbetalingen er skattefri.

Se, hvor meget du højst må indbetale om året på de forskellige pensionstyper på pbu.dk

Du kan vælge at betale til:

En ratepension

Udbetales månedligt i 10 år eller mere. Du får fradrag for dine indbetalinger, og du betaler skat ved udbetaling. Du kan samlet indbetale 60.900 kr. til ratepensioner om året.

En aldersopsparing

Udbetales som udgangspunkt på én gang. Der er ikke fradrag på dine indbetalinger. Til gengæld er udbetalingen skattefri, ligesom den ikke modregnes i folkepensionstillægget. Du kan i alt indbetale 8.800 kr. om året til aldersopsparing. Hvis du har syv år eller mindre til folkepensionsalderen, kan du dog under visse betingelser indbetale op til 56.900 kr. om året.

Din pension i PBU

Du kan tilrettelægge udbetalingen af din pension, så den passer bedst muligt til den måde, du vælger at stoppe dit arbejdsliv på. Du kan vælge, hvilken type pension du vil have udbetalt. Og du kan skrue op eller ned for udbetalingen i perioder. På de næste sider kan du læse mere om dine muligheder.

Sådan gør Gitte

I pjecen følger vi Gittes pensionsplanlægning. Gitte er født i 1965 og kan få folkepension, når hun fylder 68 år. Hun har været ansat på fuld tid i det meste af sit arbejdsliv. Gittes forventede opsparing ved folkepensionsalderen er på ca. 2,7 mio. kr. Hun har også en PBU Ekstra, som hun har indbetalt et fast beløb til hver måned i ca. 20 år. Tallene nedenfor viser, hvad Gitte kan forvente at få i pension fra PBU ved folkepensionsalderen. Hun kan også få sin pension udbetalt tidligere, men så er pensionen mindre pr. måned.

Du kan sætte din PBU-pension i gang på pbu.dk/selvbetjening

Når du sætter pensionen i gang, vælger du samtidig, hvordan du ønsker den udbetalt.

Gittes pension fra Pensionspakken

Alder:
68 år

Gittes PBU Ekstra

Livsvarig pension før skat	10-årig ratepension før skat	Aldersopsparing skattefrit engangsbeløb	10-årig ratepension før skat	Aldersopsparing skattefrit engangsbeløb
9.900 kr./md.	3.300 kr./md.	59.100 kr.	2.100 kr./md.	75.500 kr.

Du kan regne på dine egne tal ved forskellige udbetalingsaldre på pbu.dk/planlaeg

Dine egne tal

Alder:

Din PBU Ekstra

Livsvarig pension før skat	10-årig ratepension før skat	Aldersopsparing skattefrit engangsbeløb	Fx 10-årig ratepension før skat	Fx aldersopsparing skattefrit engangsbeløb
kr./md.	kr./md.	kr.	kr./md.	kr.

Udbetalingerne af din pension fra PBU reguleres én gang årligt. Afhængigt af flere faktorer, som fx afkast, kan reguleringen gå både op og ned. Læs mere på pbu.dk/pensionist

Pensionspakken

Du sparer op på flere pensionstyper i Pensionspakken. Når de skal udbetales, sker det på forskellige måder.

Livsvarig pension

- Din arbejdsgiver indbetaler til din livsvarige pension, så længe du arbejder.
- Den udbetales månedligt resten af livet.
- Den kan helt eller delvist sættes på pause, hvis du fx i en periode har arbejdet.

Ratepension

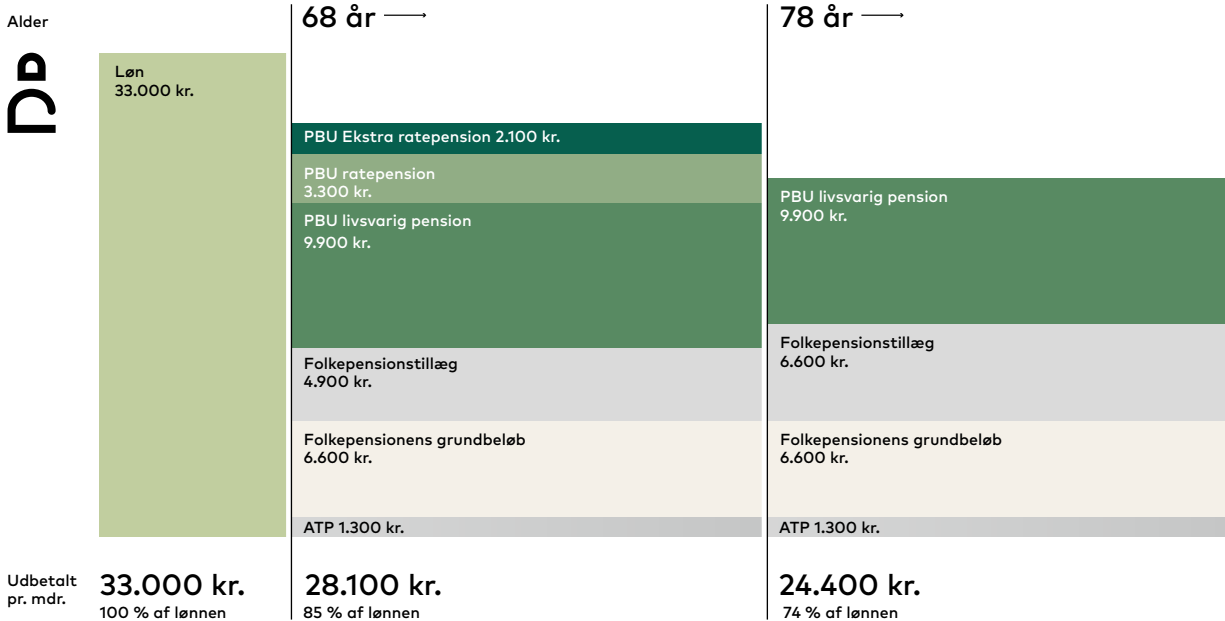
- Din arbejdsgiver indbetaler til din ratepension, så længe du arbejder.
- Du kan få den udbetalt i 10 år eller mere.

- Den kan udbetales sammen med den livsvarige pension, så du får en højere pension i det antal år, du har valgt, at ratepensionen skal fordeles over.
- Når du starter udbetalingen, kan du ændre ratepensionen til en livsvarig pension.

Aldersopsparing

- Aldersopsparingen er et skattefrit engangsbeløb.
- Du kan få den udbetalt typisk fra 60 år, og også mens du arbejder.
- Den kan udbetales på én gang eller i portioner.

Gittes eksempel

Her kan du se, hvad Gitte får pr. måned før skat, når hun går på pension som 68-årig. I dette eksempel bor Gitte alene og har desuden en samlet aldersopsparing på 134.600 kr. Gitte, der er født i 1965, kan tidligst få udbetalt aldersopsparingen, når hun er 60 år.

Et godt arbejdsliv og pensionsliv

At trives på arbejdet og planlægge arbejdslivet, så det passer til dig, er en vigtig del af din pensionsplanlægning. Det er ikke for sent at skifte job, når du fx er 60 år, eller at få kurser, der kan kvalificere dig til andre opgaver, som kan betyde flere gode år på arbejdsmarkedet.

Omkring 40 % af PBU's medlemmer er stoppet på arbejdsmarkedet før folkepensionsalderen. For de fleste er konsekvensen en lavere indkomst i pensionslivet, fordi tidligere pensionering medfører lavere pension. Hvis du er i tvivl om, hvad du vil og om dine muligheder, kan du få hjælp hos BUPL og BUPL-A med at planlægge dit arbejdsliv og med jobsøgning.

Seniorordning

I nogle kommuner er der aftalt en seniorordning mellem kommunen, din arbejdsplads og BUPL. Seniorordninger kan indeholde aftaler om seniorsamtaler, mulighed for nedsat arbejdstid, indbetaling af pensionsbidrag i forbindelse med nedsat tid og meget mere. Tal med din tillidsrepræsentant eller din leder, om der er en seniorordning på din arbejdsplads.

Fleksibel tilbagetrækning

Du kan planlægge din pension på mange måder. Nogle vælger at stoppe med at arbejde fra den ene dag til den anden, og andre vælger at trappe gradvist ned i arbejdstid eller arbejdsopgaver.

Her får du inspiration til forskellige måder, du kan vælge at gå fra arbejdsliv til pensionsliv på.

Hvis du vil trappe din arbejdstid ned

Ønsker du at trappe arbejdstiden ned, så vær opmærksom på, at det nogle steder skal aftales med arbejdspladsen i meget god tid, og at det ikke er muligt alle steder. Derfor er det en god ide at starte din planlægning i god tid. At igangsætte din pension helt eller delvist kan du til gengæld gøre få uger før, du skal bruge pengene.

Ring til BUPL's
karriererådgivning
Pædagog: 35 46 56 18
Leder: 22 77 04 01

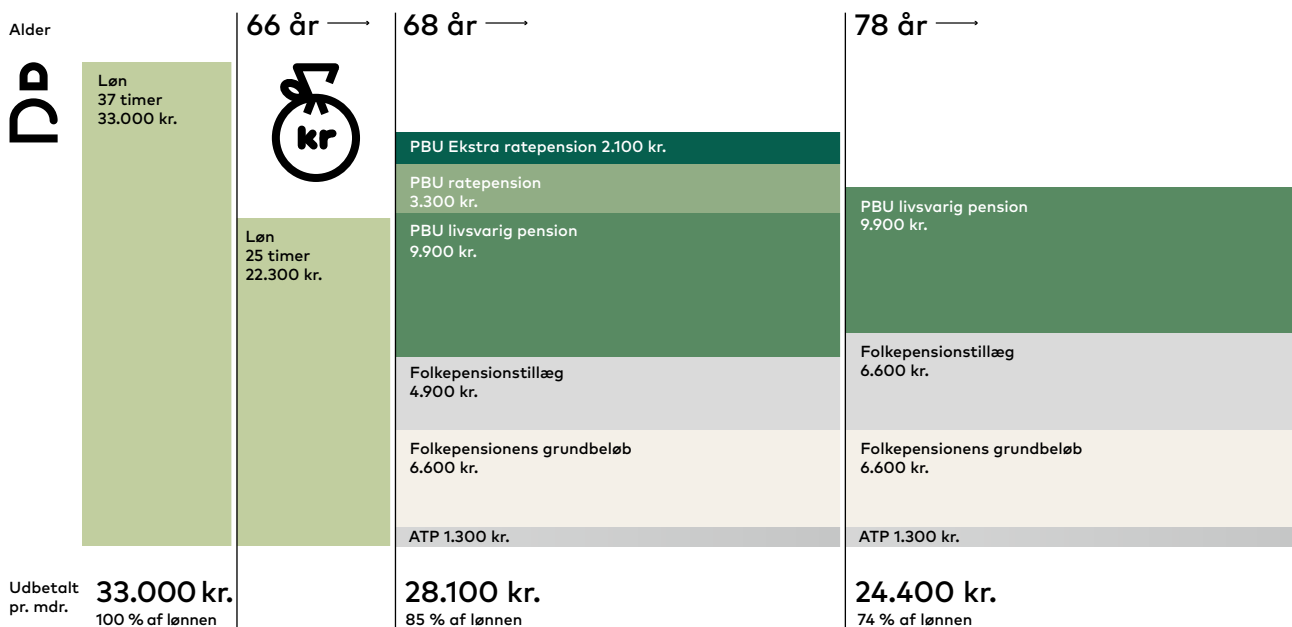
Brug efterlønnen til at trappe ned

Hvis du er en del af efterlønsordningen, og du ønsker at trappe din arbejdstid ned, kan du bruge dele af efterlønnen som supplement til din løn. Selvom du ikke får din pension udbetalt, vil den blive modregnet i din efterløn. Du kan få mere information hos a-kassen.

Brug pensionen til at trappe ned

Kan du ikke få efterløn, så kan du bruge din pension i PBU til at supplere din løn, hvis du ønsker at trappe din arbejdstid ned. Her har du forskellige muligheder. Hvis du har en aldersopsparing eller ratepension, kan du bruge den til at supplere din løn. Du kan også sætte dele af din livsvarige pension i gang. Du kan læse mere om dine muligheder, og hvilke regler der gælder, på pbu.dk/plus55

Gittes eksempel

Gitte har i dette eksempel valgt at trappe sit timetal ned til 25 timer, når hun bliver 66 år, og til hun er 68 år og har nået sin folkepensionsalder. Hun har valgt at bruge sin aldersopsparing i PBU til at supplere sin løn i de to år. På dette tidspunkt vil aldersopsparingen være på 121.000 kr.

Tidlig pension

Tidlig pension (Arne-pension) er en offentlig pension for dem, der har været på arbejdsmarkedet i 42 år eller mere. Det er din fødselsdato og dermed folkepensionsalder, der bestemmer hvor mange år på arbejdsmarkedet, der skal til for at opnå ret til tidlig pension, og hvornår den kan søges. Der kan højst udbetales tidlig pension i 3 år før folkepensionsalderen.

Læs mere om reglerne om tidlig pension på borger.dk

Er du fx født **mellem andet halvår 1956 og 1964**, bliver antal år på arbejdsmarkedet opgjort, når du **er 61 år fra det år, du fyldte 16 år**.

Hvor længe skal jeg have arbejdet ved 61 år?	Hvornår kan jeg få tidlig pension?
42 år på arbejdsmarkedet	1 år før din folkepension
43 år på arbejdsmarkedet	2 år før din folkepension
44 år på arbejdsmarkedet	3 år før din folkepension

Læs mere på borger.dk eller ring til Udbetaling Danmark på **70 12 80 94**

Efterløn og folkepension

I skemaet nedenunder kan du se, hvornår du kan få dine opsavede pensioner og din folkepension udbetalt. Du kan også se, hvornår du kan få efterløn og optjene skattefri præmier, hvis du er en del af ordningen.

Fødselsdag	Du kan tidligst få pension udbetalt fra	Du kan tidligst gå på efterløn - lav efterlønsats	Du kan tidligst få høj efterlønsats og begynde at optjene skattefri præmier**	Maks. antal år på efterløn	Du kan tidligst optjene skattefri præmier, hvis du arbejder og supplerer med efterløn**	Din folkepensionsalder
1. halvår 1956 2. halvår 1956	60 år	62½ år 63 år	64 år	4½ 4	64½ år 65 år	67 år
1957 og 1958	60 år	63 år	64 år	4	65 år	67 år
1. halvår 1959	60 år*	63½ år	64 år	3½	65½ år	67 år
2. halvår 1959 til og med 1962	60 år*	–	64 år	3	66 år	67 år
Født 1963 til og med 1966	60 år*	–	65 år	3	67 år	68 år
Født 1967 eller senere	60 år*	–	66 år	3	68 år	69 år

* Udbetalingsalderen er 60 år, hvis din ordning er oprettet før 1. maj 2007. Hvis den er oprettet senere, kan du afhængigt af oprettelsestidspunktet tidligst få din pension udbetalt 3 eller 5 år før din folkepensionsalder.

** Udskydelsesreglen:

Hvis du udskyder efterlønnen og arbejder fra den dag, dit efterlønsbevis er gyldigt, kan der være særlige fordele, bl.a. muligheden for at få den høje efterlønsats og optjene skattefri præmier. Fordelene og antallet af timer, du skal arbejde, afhænger af hvornår du er født.

Efterlønsbeviset

Hvis du opfylder betingelserne, kan du gå på efterløn, når du når din efterlønsalder. Vælger du at vente med at gå på efterløn, får du automatisk et efterlønsbevis. BUPL-A skriver til dig på Mit BUPL på bupl.dk ca. seks uger før din efterlønsalder. Læs om betingelserne for at få efterløn på bupl.dk/akassen

Med efterlønsbeviset:

- Er du sikret retten til efterløn – også hvis du senere bliver syg
- Skal du ikke længere betale efterlønsbidrag

Hvor meget kan jeg højst få i efterløn?

2023	Fuldtidsforsikret højst kr./md.	Deltidsforsikret højst kr./md.
Efterløn – 91 %-satsen	17.952 kr.	11.968 kr.
Efterløn – 100 %-satsen	19.728 kr.	13.152 kr.

Du kan dog højst få 90 % af din løn. Alle beløb er før skat og før fradrag for pensioner.

Kan jeg arbejde og samtidig få efterløn?

Ja, du må gerne arbejde og få efterløn samtidig. Dog bliver de timer, du arbejder, modregnet i din efterløn. Alligevel kan det altid betale sig at arbejde, da din timeløn som pædagog er højere end efterlønnen pr. time. Vær dog opmærksom på, at der er regler for mindsteudbetaling af efterløn. Du kan læse mere på bupl.dk/akassen

Kan jeg få pension og efterløn samtidig?

Ja, du kan godt få udbetalt pension og efterløn samtidig.

Jo større pension du har, jo mindre får du i efterløn

Dine pensioner bliver modregnet i din efterløn, uanset om du får dem udbetalt eller ej, hvis du er født 1. januar 1956 eller senere. Læs mere på bupl.dk/akassen

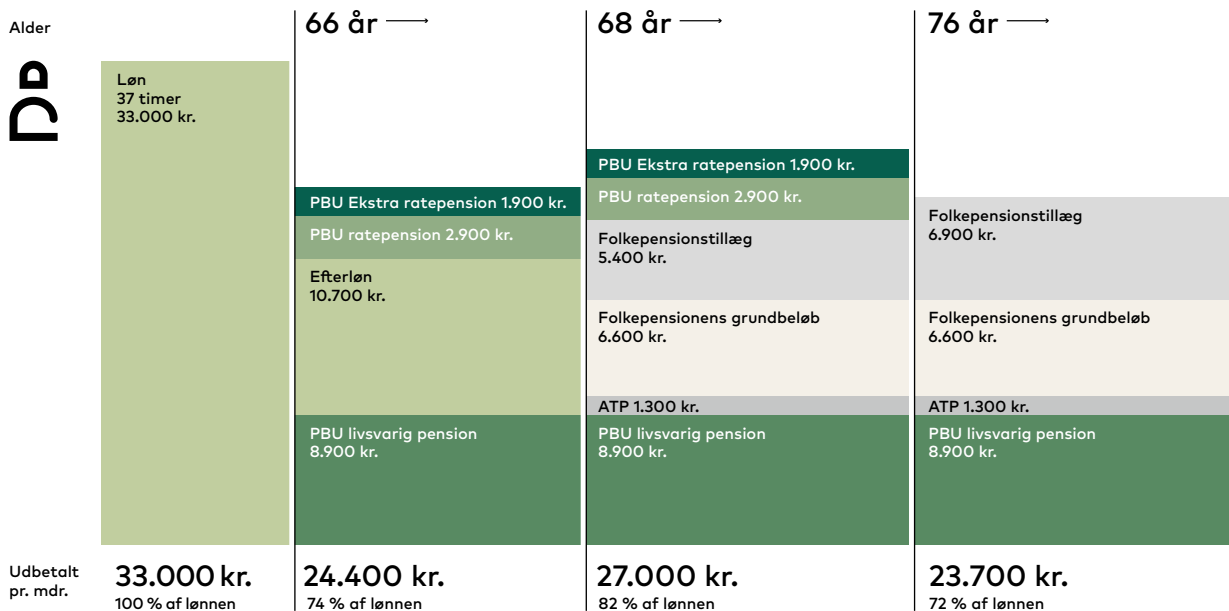
Du kan beregne
din efterløn på
efterloensberegner.dk

Efterløn **BUPL** **A-KASSEN**

For at få efterløn skal du være medlem af en a-kasse og have betalt til efterlønsordningen gennem en årrække. Når du ønsker at gå på efterløn, skal du opfylde et indkomst- eller beskæftigelseskrav. Vær opmærksom på, at der er særlige regler, hvis du er ledig eller har opbrugt din ret til dagpenge. Kontakt da BUPL-A.

For at opfylde indkomstkravet skal du have haft en indtægt på 254.328 kr. indenfor de sidste 3 år. For at opfylde beskæftigelseskravet skal du have haft 1.924 løntimer indenfor de sidste 3 år. Arbejdskravet skal være opfyldt ved arbejde, der er udført i Danmark, eller som kan sidestilles med dansk arbejde. Læs mere om retten til efterløn på bupl.dk/akassen

Gittes eksempel

I eksemplet kan du se, hvad Gitte får pr. måned før skat, hvis hun går på efterløn, når hun er 66 år. Gitte er født i 1965 og kan tidligst få sin aldersopsparing udbetalt, når hun er 60 år. Da Gitte har ventet 1 år med at gå på efterløn og arbejdet på fuld tid i perioden, får hun 4 skattefrie præmier. De opgøres og udbetales af a-kassen, når hun har passeret sin pensionsalder på 68 år.

Optjen skattefrie præmier

Du kan optjene skattefrie præmier, hvis du venter med at gå på efterløn og arbejder i stedet. For at optjene skattefrie præmie skal du **udskyde efterlønnen, fra du har fået dit efterlønsbevis**. Hvor lang tid du skal udskyde efterlønnen afhænger af din alder og antallet af timer, du har arbejdet, siden du fik dit efterlønsbevis. I skemaet på side 9 kan du se, hvornår du tidligst kan begynde at optjene skattefrie præmier. Vil du gerne arbejde og supplere med efterløn, gælder der særlige regler for optjening af skattefrie præmier. Læs mere på bupl.dk/akassen

Engangsbeløb	Fuldtidsforsikret	Deltidsforsikret
1 skattefrie præmie = 481 timer	14.204 kr.	9.469 kr.
Højest 12 præmier (3 år)	170.448 kr.	113.628 kr.

Præmierne bliver udbetalt af BUPL-A, når du bliver folkepensionist.

Folkepension

Du skal selv søge om din folkepension på **borger.dk**. Folkepensionen består af et grundbeløb og et folkepensionstillæg, som er afhængigt af din pensionsudbetaling og af ægtefælles/samlevers indkomst.

I 2023 er folkepensionen pr. måned før skat:

	Enlige	Gifte/samlevende
Grundbeløb	6.694 kr.	6.694 kr.
Folkepensionstillæg op til	7.745 kr.	3.963 kr.
I alt	14.439 kr.	10.657 kr.

Beregning af folkepensionen

Folkepensionstillægget

Dine indtægter (fx pensioner) påvirker folkepensionstillægget. Det gør din ægtefælles/samlevers indtægter også – dog ikke lønindtægter.

Modregning

Der sker en modregning i folkepensionstillægget, hvis:

- **Du er enlig**, og din indtægt overstiger 91.300 kr. årligt. Herefter sker der en modregning med 30,9 % af pensionen/indtægten.
- **Du er gift/samlevende**, og jeres samlede indtægt overstiger 182.900 kr. årligt. Herefter sker der en modregning med 32 % af pensionen/indtægten (16 % for hver, hvis begge er på folkepension).

Aldersopsparring og kapitalpension **modregnes ikke** i folkepensionstillægget.

Lønindtægter forventes ikke at give modregning i folkepensionens grundbeløb fra 2023.

Pension fra ATP Livslang Pension

Du får automatisk udbetalt pension fra ATP Livslang Pension, når du når folkepensionsalderen. Du modtager et brev fra ATP Livslang Pension ca. tre måneder før din folkepensionsalder, og pensionen bliver udbetalt til din NemKonto månedsvis resten af dit liv.

Du kan beregne din folkepension og sætte den i gang på **borger.dk**

Gittes eksempel

I eksemplerne nedenunder kan du se, hvad Gitte kan få i folkepension og PBU-pension, når hun har en samlever og som enlig.

Gittes samlever, Lars, er også pædagog og har samme pensions sammensætning som Gitte.

Den månedlige indtægt som samlevende vil for Gitte og Lars være:

Gitte og Lars får hver 24.200 kr. pr. måned før skat

Efter de første 10 år på pension vil Gitte og Lars få 20.600 kr. hver i pension, fordi deres ratepensioner ophører, og de vil herefter få en større del af folkepensionstillægget, fordi modregningen er mindre.

Hvis Gitte bor alene, vil den månedlige indtægt være:

Gitte får 28.100 kr. pr. måned før skat

Efter de første 10 år på pension vil Gitte få 24.400 kr. i pension, fordi hendes ratepensioner ophører, og hun vil herefter få mere i folkepensionstillæg.

Få mere ud af din pension

Du har flere muligheder for at få mere ud af PBU-pensionen og folkepensionen. Her viser vi nogle eksempler:

Få en aldersopsparing fem år før din folkepensionsalder

For at få mere ud af din indbetalte PBU-pension i de sidste fem år, inden du kan gå på folkepension, kan du vælge, at en del af den pension, din arbejdsgiver indbetaler, skal gå til en særlig aldersopsparing. Det er dog ikke alle, det kan betale sig for. Du kan se, om det er en fordel for dig ved at tage en test på pbu.dk/aldersopsparing

Udskyd din pension

Du kan søge om at udskyde din folkepension og din pension fra ATP Livslang Pension og optjene en såkaldt venteprocent, hvis du fortsætter med at arbejde efter din folkepensionsalder. Når du senere vælger at få din folkepension udbetalt, får du mere i folkepension. Du kan læse mere om beregningsregler, og hvilke krav du skal opfylde, på borger.dk

Opnå en seniorpræmie

Hvis du fortsætter med at arbejde mindst 1.560 løntimer de første 12 måneder, efter du har nået folkepensionsalderen, kan du have ret til en seniorpræmie, som er et skattefrit engangsbeløb. Læs mere om seniorpræmieordningen på borger.dk

Dine forsikringer ved sygdom og død

Pensionspakkens forsikringer er som udgangspunkt ens for alle. Du kan dog tilpasse pakken, så den passer til netop dit behov. Du er automatisk dækket, når din arbejdsgiver indbetaler mindst 1.000 kr. pr. måned efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag. Prisen på forsikringerne er 600 kr. pr. måned.

Forsikringerne ophører, når du sætter din PBU-pension i gang.

Hvis du får en kritisk sygdom – **før** du fylder 70 år

Hvis du får fleksjob, revalidering, ressourceforløb eller seniorpension – **før** du fylder 65 år

Sum ved kritisk sygdom
(engangsbeløb – skattefrit)

100.000 kr.

Halv invalidesum
(engangsbeløb – skattefrit)

135.000 kr.

Hvis du får offentlig førtidspension – **før** du fylder 65 år

Invalidepension
(årlig udbetaling til 65 år, før skat)

90.000 kr.

Invalidesum
(engangsbeløb – skattefrit)

270.000 kr.

Forhøj invalidepension til 135.000 kr./år

Forhøj invalidesummen til 360.000 kr.

Prisen er 250 kr. pr. måned.

Hvis du dør, før du går på pension – **før** du fylder 70 år

Dødsfaldssum
(engangsbeløb – skattefrit)

800.000 kr.

Børnepension til hvert barn under 24 år (årlig udbetaling – før skat)

36.000 kr.

Supplerende dødsfaldssum

Du kan tegne en supplerende forsikring ved død (dødsfaldssum), hvis du er under 60 år.

Læs mere på pbu.dk/forsikringer

Hvis du bliver syg

Hvis du bliver længerevarende syg, kan det påvirke din arbejdsevne og muligheder for at blive på arbejdsmarkedet. Hvis du ikke kan blive i din ansættelse, eller hvis du er uden job, kan du søge hjælp i din kommune. Du kan også få vejledning i din lokale BUPL-afdeling.

Dine forsikringer i PBU

Det er vigtigt for dig at bevare dine forsikringer i PBU, hvis du stopper med at arbejde, særligt hvis du er syg. Hvis indbetalingen til os fra din arbejdsgiver stopper, skriver vi til dig. Her vil du modtage information om dine muligheder i forbindelse med din pension og forsikringer. Læs mere om betingelser for forsikringer på pbu.dk/forsikringer

For dig, der har forsikringer i PBU og som på grund af sygdom ikke kan arbejde enten helt eller delvist, er der mulighed for at søge om en udbetaling på baggrund af:

Revalidering, ressource- eller jobafklaringsforløb

Hvis du på grund af længerevarende sygdom får tilkendt eller har været på revalidering, ressource- eller jobafklaringsforløb i minimum et år.

Fleksjob og fleksydelse

Hvis du på grund af nedsat arbejdsevne bliver bevilget et fleksjobforløb. Har du indbetalt til efterløn, bliver efterlønnen overført til kommunen til det, der hedder fleksydelse.

Seniorpension

Du kan få tilkendt seniorpension, hvis du har mindre end 6 år til folkepensionsalderen, og din arbejdsevne er nedsat til maksimalt 15 timer pr. uge.

Førtidspension

Bliver du vurderet til ikke at komme tilbage på arbejdsmarkedet på grund af nedsat arbejdsevne, kan du få du tilkendt en førtidspension.

Du kan læse mere om betingelserne på borger.dk

Forsikringerne fortsætter op til tre år efter, du er holdt op med at indbetale.

Du kan forlænge forsikringerne, indtil du sætter din PBU-pension i gang.

Modtager du en af ydelserne vedr. invaliditet, vil der fortsat blive indbetalt til din alderspension. Du sparer altså stadig op til pension, selvom din arbejdsgiver ikke længere indbetaler.

Forsikring ved død

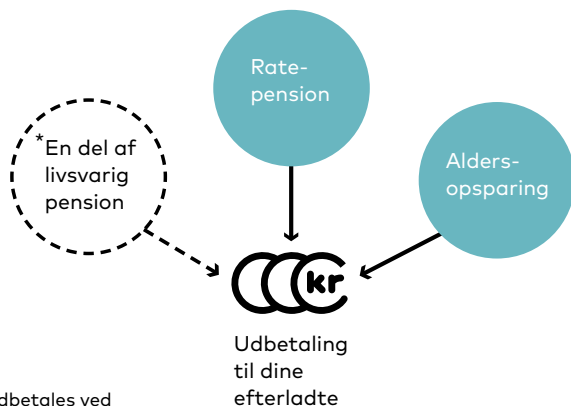

Hvis du dør, før du går på pension, og inden du fylder 70 år, kan dine efterladte få udbetalt et skattefrit engangsbeløb (dødsfaldssum) og en børnepension til hvert barn under 24 år. Du kan se beløbene i oversigten på s. 15.

Hvad sker der med din opsparing, når du dør?

Vi udbetaler en del af din opsparing til dine efterladte, nemlig det beløb, du har stående på din eventuelle aldersopsparing og ratepension. Disse penge udbetales uanset, om du dør før eller efter, du har sat din PBU-pension i gang.

Log ind på pbu.dk/selvbetjening for at se det beløb, dine efterladte får udbetalt, hvis du dør inden for 10 år, efter du er gået på pension.

* Udbetales ved død inden for de første 10 år, efter du har sat din PBU-pension i gang.

Hvem skal have pengene, når du dør?

Du kan selv bestemme, hvem der skal have udbetaling ved din død. Det gør du ved at „sætte navn“ på beløbet på pbu.dk/hvem

Hvis du ikke gør noget, får dine „nærmeste pårørende“ udbetalingen ved død. Det betyder, at udbetalingen ved død sker efter rækkefølgen nedenfor:

- Din ægtefælle eller din registrerede partner
- Din samlever (som du har haft fælles bopæl med i de sidste to år før dødsfaldet, eller som du venter, har eller har haft barn sammen med)
- Dine livsarvinger, som omfatter børn, børnebørn, oldebørn og adoptivbørn og deres livsarvinger
- Dine arvinger ifølge testamente
- Dine arvinger efter arvelovens bestemmelser

Pension er en langsigtet investering

Du får en rente baseret på det direkte afkast af vores investeringer tilskrevet din opsparing – også som pensionist. Pensionerne afhænger af udviklingen i afkast, forventet levetid og omkostninger. Det betyder, at størrelsen af din pension ikke er garanteret. Renten afhænger af de finansielle markeder og vil derfor variere. Nogle måneder og år vil den være høj og andre lav – måske endda negativ.

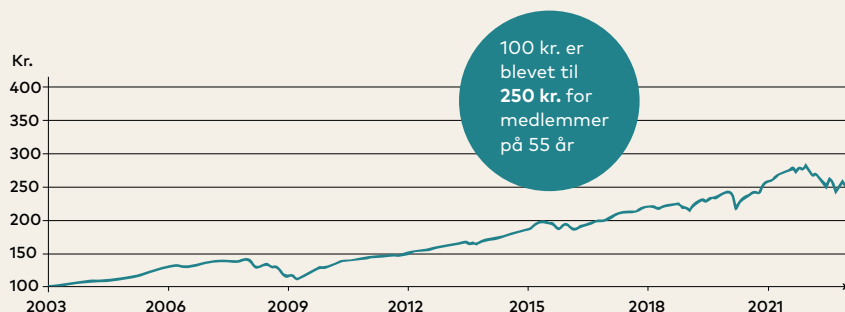
Investeringer tilpasses din alder

Vi tilpasser investeringerne af din opsparing efter din alder. Det vil bl.a. sige, at mens du er ung, og der er længe til pensionen, er andelen af aktier størst. Det er den type investering, der kan have de største udsving. Når du bliver ældre, falder andelen af aktier, og andelen af obligationer bliver større. Det giver mere stabilitet og tryghed for dig, når du er tæt på pensionen.

Når du er pensionist, reguleres din pension én gang om året. Afhængigt af flere faktorer, som fx afkast og levetid, kan reguleringen gå både op og ned. Sidst på året får du besked om størrelsen på din pension for det kommende år.

4,0 % i årlig gennemsnitlig rente fra 2019-2022 for medlemmer på 55 år

Se, hvor meget 100 kr. er blevet til siden 2003

Du kan samle dine pensioner

Hvis du også har pensionsordninger andre steder, kan du nemt flytte dem til PBU. Det er en fordel for dig, fordi:

- Du har kun administrationsomkostninger ét sted
- Du får bedre overblik
- Du er ikke dobbeltforsikret

Du kan se, om du har andre pensionsordninger end den i PBU, og vælge at samle dem på **pbu.dk/saml**

Det betaler du for administration

Hvis du har forsikringer i Pensionspakken, så trækker vi et beløb på i alt 528 kr. om året fra din pensionsindbetaling eller opsparing til at dække administrationsomkostninger.

Få nemt og hurtigt
overblik og indblik
i din pension.

Hent PBU's app
Bedre Pension på
pbu.dk/app

**Gå ikke glip af vigtigt
nyt om din pension**

Sig ja tak til at modtage
mails fra os på
pbu.dk/profil

Få mere information

pbu på pbu.dk

Her kan du læse mere om din pensionsordning og logge ind på din egen side og se dine tal.

Hvis du har brug for hjælp, kan du ringe til en pensionsrådgiver på **70 11 20 11**.

Vi tilbyder også både fælles og personlige rådgivningsmøder. Find det, der passer dig, og book en tid på pbu.dk/moeder

BUPL på bupl.dk

Find din lokale afdeling, hvis du skal have rådgivning og vejledning om løn, ansættelse eller sygdom.

BUPL a-kasse på bupl.dk/akassen

Her kan du bl.a. læse om efterløn og skattefri præmie og få hjælp til beregning af efterløn. Du kan også ringe på **35 46 52 00**.

BUPL karriererådgivning

Få hjælp til at planlægge dit arbejdsliv og afklare dine kompetencer og handlemuligheder. Du kan booke en tid på bupl.dk

Denne pjece er produceret efter
de højeste mulige miljøstandarder
– til glæde for mennesker og natur.